

SUBURBANIZACJA JAKO PROCES ROZWOJU PODWROCŁAWSKICH GMIN

Anna Jancz
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
Wydział Zarządzania
Katedra Inwestycji i Nieruchomości

Streszczenie

Celem artykułu jest rozpoznanie zróżnicowania przestrzennego skutków i perspektyw rozwoju suburbanizacji w gminach zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Wrocław. Badania oparte zostały na analizie statystycznej, która bazowała na wskaźniku syntetycznym. Realizacja celu pracy wymagała wyszczególnienia grup czynników, które mają wpływ na zjawisko suburbanizacji w badanym obszarze. Do tych metaczynników zaliczono sytuację demograficzną, infrastrukturę społeczną i techniczną, gospodarkę przestrzenną i mieszkaniową oraz sytuację ekonomiczną.

Uzyskane wyniki przedstawiono na mapach, na podstawie których zidentyfikowano i opisano prawidłowości przestrzenne w zakresie badanego zjawiska.

Słowa kluczowe

wskaźnik syntetyczny, suburbanizacja, Wrocław

1. Wstęp

Celem niniejszego artykułu jest analiza zróżnicowania przestrzennego suburbanizacji na terenie gmin bezpośrednio sąsiadujących z Wrocławiem. Suburbanizacja została zbadana zarówno pod względem dotychczasowych przeobrażeń (skutki) oraz perspektyw dalszego rozwoju.

Na dysproporcje w rozwoju gmin badanego obszaru wskazały zmienne, które można pogrupować w kategorie, takie jak sytuacja demograficzna, infrastruktura społeczna i techniczna, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa oraz sytuacja ekonomiczna. Materiał do badania został pozyskany z danych udostępnionych przez Główny Urząd Statystyczny (GUS). Okres badania dotyczył roku 2014 oraz lat 2004-2014 w celu określenia dynamiki wybranych zjawisk.

W artykule zastosowano metodę wskaźnika syntetycznego, która pozwoliła na wyodrębnienie trzech typów gmin po wcześniejszej normalizacji danych. Należy wyróżnić gminy silnie przekształcone przez procesy suburbanizacyjne oraz gotowe do dalszego rozwoju (duży potencjał rozwoju). Następnie jednostki o przeciętnych doświadcze-

niach suburbanizacyjnych oraz perspektywach rozwoju suburbanizacji w swoim obszarze. Ostatni typ gmin to jednostki administracyjne, które najmniej reagują na procesy suburbanizacyjne oraz nie wykazują zarazem potencjału do absorpcji tego typu procesu w przyszłości.

2. Zarys wiedzy na temat suburbanizacji

Proces suburbanizacji w aspekcie rozwoju miast jest nieunikniony [Koncepcja Przestrzenna Zagospodarowania Kraju 2005]. W Polsce ma on już niemałą historię (obserwowany jest z różną intensywnością w zasadzie od transformacji ustrojowej z 1989r.) toteż powszechnie widoczne są jego konsekwencje.

Suburbanizacja ma charakter przestrzenny. Często pojęcie definiowane jest jako „urbanizacja strefy podmiejskiej” [Zagożdżon 1988]. Z kolei etymologicznie pojęcie suburbanizacji pochodzi od łacińskiego słowa *suburbium* tłumaczonego jako obszar, który pod względem administracyjnym przylega do miasta i pełni funkcję mieszkaniową [Tanaś 2013, s. 68].

Formy życia miejskiego lokowane są poza miastem centralnym, ale w sąsiedztwie. Atrybut miasta się rozszerza na tereny administracyjnie związane z jednostką, które dotychczas danych atrybutów nie posiadały. Przejawia się to najczęściej sposobem użytkowania ziemi. Istotne jest tworzenie synergii pomiędzy obszarami funkcjonalnymi. Suburbanizacja może być procesem z jednej strony przynoszącym zmiany jakościowe, przekształcając tereny wiejskie w obszary miejskie lecz z drugiej strony wspomaga proces intensyfikacji oraz zagęszczania dawnych terenów rolniczych [Lisowski i Grochowski 2008].

Inne postrzeganie pojęcia suburbanizacji przedstawił R. Fishman [1987], który wskazał, że samo słowo *suburb* zostało użyte po raz pierwszy w XIVw. przez G. Chaucer’a w opowiadaniu *The Canterbury Tales*. Przedmieścia traktowane były wówczas jako zapomniane miejsca wokół czternastowiecznych miast. Gromadzili się w nich ludzie, którzy nie mogli przebywać w mieście z uwagi na przestępstwa, których dokonywali. Z perspektywy miasta przedmieścia były to miejsca, na które patrzono z góry, stad *sub*, miasta z kolei dominowały *urbia*.

3. Charakterystyka strefy podmiejskiej Wrocławia

Analizie poddany został obszar strefy podmiejskiej miasta Wrocław. Jest ono centrum aglomeracji wrocławskiej, jak i głównym miastem województwa dolnośląskiego. Wrocław jest czwartym największym pod względem liczby ludności miastem w Polsce (635 759 mieszkańców) oraz piątym, biorąc pod uwagę jego powierzchnię (292,82 km²).

Z uwagi na brak tożsamości granic powiatu wrocławskiego z aglomeracją wrocławską, analizie został poddany wyłącznie obszar gmin bezpośrednio sąsiadujących z miastem Wrocław, za wyjątkiem gminy Żórawina, której siedziba gminy znajduje się w bliskiej odległości Wrocławia.

Gminami ościennymi Wrocławia są gminy należące do powiatu wrocławskiego (Długołęka, Czernica, Siechnice – do roku 2010 gmina nosiła nazwę Święta Katarzyna, Żórawina, Kobierzyce, Kąty Wrocławskie), powiatu średzkiego (Miękinia) oraz trzebnickiego (Oborniki Śląskie, Wisznia Mała). Gminy powiatu wrocławskiego sąsiadują z Wrocławiem od strony południowo-wschodniej. Powiat trzebnicki okala Wrocław od strony północnej a gmina Miękinia zlokalizowana jest strefie podmiejskiej od strony zachodniej.

Gminy wiejskie to Długołęka, Czernica, Żórawina, Kobierzyce, Miękinia, Wisznia Mała. Gminy miejskie to z kolei Siechnice, Kąty Wrocławskie i Oborniki Śląskie. W najbliższym sąsiedztwie Wrocławia nie występują gminy miejskie [Aglomeracja wrocławska 2016].

Herb powiatu wrocławskiego; Źródło: <http://pl.wikipedia.org>
Autor: Bastianow

4. Wyniki badań

W artykule dokonano kompleksowej oceny zróżnicowania przestrzennego skutków oraz perspektyw suburbanizacji w gminach, które bezpośrednio sąsiadują z miastem Wrocław. Podczas analizy użyto metodę podziału jednostek samorządu terytorialnego na podstawie wartości wskaźnika syntetycznego. Umożliwiło to przedstawienie badanego zjawiska w sposób graficzny.

Przyjęto, że skutki suburbanizacji obejmują dotychczasowe zmiany, jakie zaszły w strefie podmiejskiej (inaczej konsekwencje lub efekty zjawiska). Perspektywy rozumiane są z kolei jako pewien potencjał poszczególnych gmin, umożliwiający lub wręcz predestynujący je do dalszego rozwoju przestrzennego.

Zastosowana metoda badawcza pozwoliła na wyróżnienie trzech typów gmin:

- obszary silnie przekształcone w wyniku suburbanizacji oraz wciąż posiadające duży potencjał dalszych przekształceń jak i rozwoju przestrzennego;
- gminy o przeciętnym potencjale suburbanizacyjnym oraz średnim dotychczasowym przeobrażeniom w tym zakresie;
- jednostki samorządu terytorialnego najmniej reagujące na procesy suburbanizacyjne wykazujące zarówno najniższe parametry z zakresie skutków jak i perspektyw suburbanizacji.

Typy gmin zostały określone zostały za pomocą czterech kategorii:

- sytuacja demograficzna;
- infrastruktura techniczna i społeczna;
- gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa;
- sytuacja ekonomiczna.

Każdą z kategorii opisano za pomocą zestawu zmiennych charakteryzujących gminy zlokalizowane wokół Wrocławia. Dodatkowo określono charakter każdej ze zmiennych w zakresie kierunku ich wpływu na kształtowanie procesów suburbanizacji. W ten sposób wyróżniono stymulanty (zmienne o dodatnim kierunku wpływu) i destymulanty (zmienne o kierunku ujemnym). Przyjęte zmienne zostały ograniczone dostępnością danych, ale możliwie opisują badane zjawisko (Tabela 1).

Dla każdej kategorii został obliczony oddzielnie wskaźnik subsyntetyczny. W tym celu przeprowadzono procedurę normalizacji zmiennych, która pozwoliła „na doprowadzenie do wzajemnej porównywalności zmiennych wyrażonych w różnych jednostkach” [Suchecki i Lewandowska Gwarda 2010, s. 58]. Zmienne znormalizowano za pomocą procedury unitaryzacyjnej wykorzystując następujące formuły:

1) Dla stymulant:

$$u_{ij} = \frac{y_{ij} - \min_j y_{ij}}{O_j}$$

gdzie:

- u_{ij} wskaźnik unitaryzacji;
- $\min_j y_{ij}$ minimalna wartość cechy j ;
- O_j rozstęp cechy j (wartość cechy max – min).

2) Dla destymulant:

$$u_{ij} = \frac{\max_j y_{ij} - y_{ij}}{O_j}$$

gdzie:

- u_{ij} wskaźnik unitaryzacji;
- $\max_j y_{ij}$ maksymalna wartość cechy j ;
- O_j rozstęp cechy j (wartość max – min).

Procedura unitaryzacji pozwoliła unormować zmienne w stałym przedziale [0,1], gdzie wartość 1 przypisana była obiektowi o najkorzystniejszej (najbardziej pożądanej) wartości z punktu widzenia badanego problemu, podczas gdy wartość 0 obiektowi o najmniej pożądanej wartości dla kształtowania się analizowanego zjawiska.

Następnie wskaźniki subsyntetyczne poddano unitaryzacji i obliczono **wskaźnik syntetyczny**, czyli wskaźnik pozwalający ocenić poziom suburbanizacji w wyróżnionych kategoriach całościowo:

$$W_{(S)_i} = \frac{\sum_{j=1}^p z_{ij}}{p}$$

gdzie:

- $W_{(S)_i}$ wartość wskaźnika syntetycznego dla i -tej gminy;
- z_{ij} znormalizowana (za pomocą procedury unitaryzacji) wartość i -tej cechy dla i -tej gminy;
- p liczba cech przyjętych do badania w ramach danej kategorii.

Tabela 1

Zmienne (z podziałem na kategorie) wpływające na zróżnicowanie przestrzenne suburbanizacji z uwzględnieniem kierunku ich wpływu na badane zjawisko

Kategoria	Zmienne dla perspektyw	kierunek wpływu	Zmienne dla skutków	kierunek wpływu
Sytuacja demograficzna	Brak (trudny do określenia wpływ czynników demograficznych na dalszy proces suburbanizacji)		(1) Gęstość zaludnienia [os./km ²] (2) Współczynnik salda migracji [%] (3) Dynamika liczby ludności 2004-2014 [%] (4) Urodzenia żywe na 1000 ludności (współczynnik urodzeń) [os.] (5) Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (współczynnik obciążenia demograficznego) [os.] (6) Udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności [%]	+ + + + - +
Infrastruktura techniczna i społeczna	(1) Długość ścieżek rowerowych na 10 tys. km ² [km] (2) Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności [szt.] (3) Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców [szt.]	+ + +	(1) Długość ścieżek rowerowych na 10 tys. km ² [km] (2) Odsetek osób korzystający z instalacji wodociągowej [%] (3) Odsetek osób korzystający z instalacji kanalizacyjnej [%] (4) Odsetek osób korzystających z instalacji gazowej [%] (5) Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności [szt.] (6) Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach [%] (7) Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców [szt.] (8) Uczniowie przypadający na 1 oddział w szkołach podstawowych [os.]	+ + + + + + + +
Sytuacja mieszkaniowa i zagospodarowanie przestrzenne	(1) Liczba oddanych mieszkań do użytkowania na 1000 mieszkańców [szt.] (2) Decyzje o warunkach zabudowy na 1000 mieszkańców [szt.] (3) Udział terenów zielonych w ogólnej powierzchni [%] (4) Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem [%] (5) Udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni [%]	+ + + + +	(1) Liczba mieszkań na 1000 ludności [szt.] (2) Liczba pustostanów na 1000 ludności [szt.] (3) Dynamika liczby mieszkań w latach 2004-2014 [%] (4) Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 mieszkańca [m ²] (5) Udział gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w powierzchni ogółem [%]	+ - + + +
Sytuacja ekonomiczna	(1) Dochody własne na 1 mieszkańca [zł] (2) Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%] (3) Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności [szt.]	+ - +	(1) Dochody własne na 1 mieszkańca [zł] (2) Dochody własne - wpływy z PIT [zł] (3) Dochody własne - wpływy z CIT [zł] (4) Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%] (5) Pracujący na 1000 ludności [os.] (6) Podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności [szt.] (7) Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym [os.]	+ + + - + + +

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jako granice przy podziale gmin wykorzystano średnie arytmetyczne z wyliczonego wcześniej wskaźnika syntetycznego, średnią $\pm$ $\frac{1}{2}$ odchylenie standardowe wskaźnika syntetycznego (oddzielnie dla skutków i perspektyw suburbanizacji).

Poniżej przedstawiono klasyfikację według typów gmin z uwzględnieniem przyjętych kryteriów. Sporządzono dwie mapy, pierwsza ilustrująca skutki zróżnicowania przestrzennego suburbanizacji w gminach ościennych Wrocławia (Rysunek 1) oraz perspektywy badanego zjawiska (Rysunek 2).

Obliczenie wskaźnika syntetycznego z uwzględnieniem kategorii (sytuacja demograficzna, infrastruktura techniczna i społeczna, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa oraz sytuacja ekonomiczna) i na podstawie dobranych zmiennych pozwoliło na określenie trzech typów gmin pod względem skutków suburbanizacji. Wyodrębnione zostały tu jednostki o wysokiej wartości wskaźnika syntetycznego (powyżej 0,53) czyli gminy już silnie przekształcone w wyniku procesu suburbanizacji. Należą do nich gminy zlokalizowane w południowej części badanego obszaru i przynależące do powiatu wrocławskiego. Jednostki te charakteryzowały się wysokimi parametrami przede wszystkim pod względem sytuacji demograficznej, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej. Gmina Kobierzyce okazała się także najlepsza pod względem wyposażenia jednostki w infrastrukturę techniczną i społeczną jak i pod względem sytuacji ekonomicznej. Jest ona liderem wśród wszystkich dobranych zmiennych w ostatniej z wymienionych kategorii. Należy tu wskazać na najwyższe dochody własne na 1 mieszkańca, najwyższe wpływy do budżetu gminy z podatku PIT oraz CIT, najniższy udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, największą liczbę pracujących na 1000 ludności, największą liczbę podmiotów wpisanych do rejestru na 1000 ludności oraz największą liczbę osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym. W gminie Kobierzyce odnotowano najniższy współczynnik obciążenia demograficznego oraz największą liczbę mieszkań na 1000 mieszkańców.

Najwyższe parametry gminy Siechnice mogące świadczyć o usytuowaniu

Rysunek 1

Zróżnicowanie przestrzenne skutków suburbanizacji w gminach sąsiadujących z Wrocławiem

Źródło: opracowanie własne.

jednostki administracyjnej w najbardziej zsuburbanizowanym obszarze to gęstość zaludnienia i wysoki współczynnik salda migracji. Zdecydowanie w gminie Siechnice wybudowano najwięcej ścieżek rowerowych oraz mieszka najwięcej osób, które korzystają z instalacji kanalizacyjnej i gazowej. W obszarze tym odnotowano także najwyższy parametr dotyczący odsetka dzieci objętych opieką w żłobkach. Ponadto w gminie tej wskazano na najmniejszy odsetek pustośtanów, przybyło najwięcej mieszkań w latach 2004-2014 oraz występuje najwięcej terenów zabudowanych i zurbanizowanych.

Gminy, w których obserwuje się przeciętną wartość wskaźnika syntetycznego, mieszczącego się w przedziale 0,36-0,53 należą także do powiatu wrocławskiego i są zlokalizowane w południowej oraz wschodniej części badanego obszaru. Należą do nich jednostki administracyjne takie jak Kąty Wrocławskie, Czernica i Długołęka. Można przypuszczać zatem, że gminy te doświadczyły procesu suburbanizacyjnego aczkolwiek w mniejszym stopniu niż gminy takie jak Kobierzyce i Siechnice.

Wysokość wskaźnika syntetycznego wskazuje, że gminy te są na poziomie przeciętnym pod względem dotychczasowych przemian.

Gmina Czernica na tle pozostałych badanych jednostek administracyjnych wypadła najlepiej pod względem przyrostu liczby ludności w latach 2004-2014 (najwyższa dynamika zmian w tym zakresie). Wraz z gminą Długołęka plasuje się najlepiej pod względem odsetka osób korzystających z instalacji wodociągowej. Następnie w gminie Czernica odnotowano największy księgozbiór przypadający na 1000 mieszkańców i najwyższe wyposażenie szkół podstawowych w komputery z dostępem do Internetu, z których korzystają uczniowie (infrastruktura społeczna). W gminie tej (Czernica) funkcjonuje najmniej żłobków oraz działa najmniej stowarzyszeń i fundacji. W gminie Długołęka odnotowano stosunkowo wysokie parametry dotyczące przyrostu liczby mieszkań w swoim obszarze. Pozostałe zmienne dla gmin Kąty Wrocławskie, Czernica i Długołęka przyjmują przeciętne wysokości, nie wyróżniające gmin na tle pozostałych.

Gminy, które najmniej zareagowały na procesy suburbanizacyjne (wartość współczynnika syntetycznego poniżej 0,35) położone są przede wszystkim w północnej części analizowanego obszaru (za wyjątkiem gminy Żórawina). Gmina Oborniki Śląskie najgorzej uplasowała się wśród zmiennych dotyczących sytuacji demograficznej a gmina Wisznia Mała wśród zmiennych należących do kategorii gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa. Rozwój gospodarczy z kolei jest najmniej wyraźny w gminie Miękinia.

Rysunek 2 ilustruje zróżnicowanie przestrzenne potencjału suburbanizacyjnego w gminach okalających miasto Wrocław. Gminy, dla których wartość wskaźnika syntetycznego wynosi powyżej 0,47 są jednostkami o wysokim prawdopodobieństwie dalszego rozwoju. Należy wskazać tu gminy Kobierzyce oraz Siechnice. Gminy, których wartość wskaźnika syntetycznego oscyluje w granicach 0,36 - 0,47 to gminy o przeciętnych perspektywach rozwoju, ale otwartych na dalsze procesy suburbanizacyjne w swoim rejonie. Należą do nich Wisznia Mała, Długoleśka, Czernica i Kąty Wrocławskie. Gminy o najniższych wartościach przyjętych zmiennych to Oborniki Śląskie, Miękinia i Żórawina. Można przypuszczać, że ostatnie z wymienionych gmin nie są zainteresowane procesem suburbanizacji w swoim obszarze.

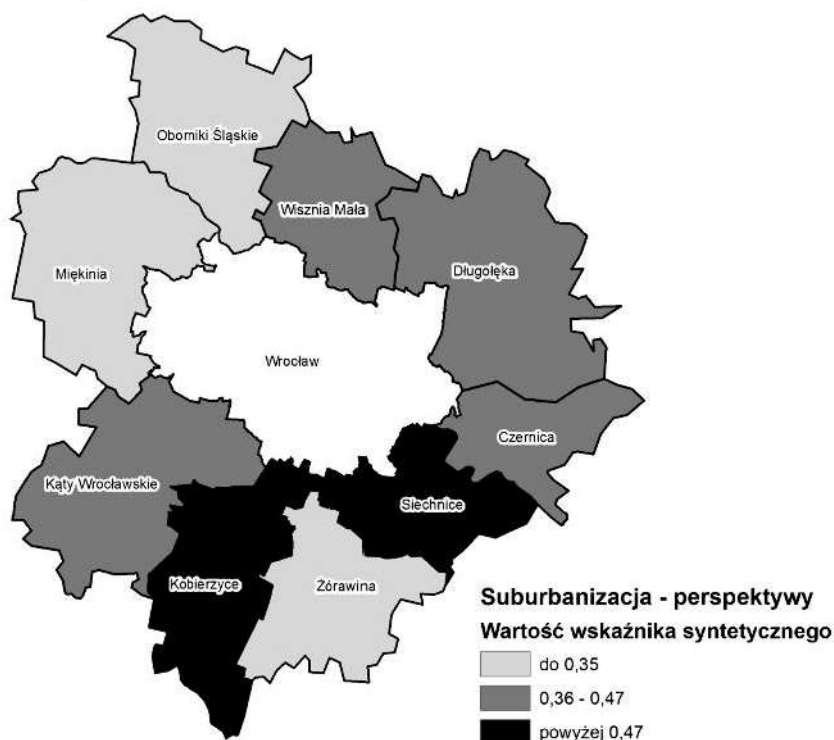
Na wysoką pozycję gminy Siechnice wpłynęła znacząco najwyższa liczba oddanych mieszkań do użytkowania w roku 2014 oraz najwyższa liczba nowo zarejestrowanych jednostek w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w roku 2014.

Gmina Kobierzyce wyróżnia się z kolei najwyższymi parametrami pod względem udziału terenów zielonych w ogólnej powierzchni gminy oraz 100% objęciem gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (plan miejscowy). Gminy, które również w całości pokryte są planami miejscowymi to gminy Kąty Wrocławskie i Oborniki Śląskie. Najmniej terenów rolniczych znajduje się w gminie Oborniki Śląskie z kolei najwięcej w gminie Żórawina, co świadczy o jej specjalizacji (gmina wiejska).

Sytuacja gmin pod względem perspektyw rozwoju suburbanizacji pokrywa się w dużym stopniu z dotychczasowymi przemianami w tym zakresie, wyjątek stanowi gmina Wisznia Mała.

Rysunek 2

Zróżnicowanie przestrzenne perspektyw rozwoju suburbanizacji w gminach sąsiadujących z Wrocławiem

Źródło: opracowanie własne.

5. Podsumowanie

Proces suburbanizacji nie przebiegał jednakowo we wszystkich gminach. Jego nasilenie uzależnione było od zmiennych kształtujących atrakcyjność poszczególnych terenów. Część gmin podmiejskich uległa znaczącemu przekształceniu już w początkowej fazie rozwoju suburbanizacji w Polsce. Urbanizację tych gmin należy uznać za intensywną. Obecnie gminy, które odznaczają się wysoką wartością wskaźnika syntetycznego pod względem dotychczasowych przemian suburbanizacyjnych (skutki) są gotowe do dalszego rozwoju. Należy jednak mieć na uwadze, że ze względu na ograniczone tereny inwestycyjne, wzrost cen i znaczną koncentrację zabudowy procesy

dalszego rozwoju przestrzennego mogą zacząć spowalniać, przenosić się na inne gminy ościenne Wrocławia lub tereny bardziej peryferyjne.

Wyniki badań wskazują, że gminy zlokalizowane w południowej oraz wschodniej części analizowanego obszaru, położone w powiecie wrocławskim oraz w dobrej lokalizacji pod względem węzła komunikacyjnego zostały dotknięte bardziej procesem suburbanizacyjnym a w ich obrębie możliwa jest dalsza absorpcja procesu. Gminy zlokalizowane po stronie północnej i zachodniej Wrocławia rozwijają się wolniej (skutki suburbanizacji). Można też przypuszczać, że nie są też zainteresowane zjawiskiem suburbanizacji (potencjał suburbanizacyjny).

Most Redziński; Źródło: <http://pl.wikipedia.org>; Autor: Łukasz Czyżykowski

Bibliografia

1. Fishman R., 1987, *Bourgeois Utopias: The Rise and Fall of Suburbia*, Basic Books, New York.
2. GUS, 2016, stat.gov.pl [data odłony: 01.09.2016].
3. Lisowski A., Grochowski M., 2008, *Procesy suburbanizacji. Uwarunkowania, formy i konsekwencje*, Instytut Geografii Społeczno Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytet Warszawski, Warszawa.
4. Suchecki B., Lewandowska Gwarda K., 2014, *Klasyfikacja, wizualizacja i grupowanie danych przestrzennych*, [w:] Suchecki B. (red.) *Ekonometria przestrzenna. Metody i modele analizy danych przestrzennych*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa, 2010, s. 58.
5. Tanaś J., 2013, *Rozwój lokalnych rynków nieruchomości niezabudowanych w świetle suburbanizacji*, praca doktorska, Uniwersytet Ekonomiczny, Poznań, [maszynopis niepublikowany].
6. Zagożdżon A., 1988, *Sieć osadnicza, zmienność i trwałość*, [w:] Jałowiecki B., Kaltenberg Kwiatkowska E. (red.) *Proces urbanizacji i przekształcania miast w Polsce*, Ossolineum, Wrocław Warszawa, s. 57-64.
7. *Zaktualizowana koncepcja zagospodarowania przestrzennego kraju*, 2005, Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, Warszawa.
8. *Aglomeracja wrocławska*, 2016, <http://aglomeracja.wroclaw.pl/> [data odłony: 14.09.2016].

THE SUBURBANIZATION AS A FACTOR STIMULATING THE DEVELOPMENT IN THE MUNICIPALITIES SURROUNDING CITY OF WROCLAW

Summary

The purpose of the article is to identify the spatial differentiation of effects and prospects of development of suburbanization in the municipalities surrounding city of Wrocław. Studies have been based on a statistical analysis, which was based on a synthetic indicator. In order to carry out the research, it was necessary to specify the group of factors. These meta-factors include demographic, economic, social, technical infrastructure and spatial and housing economy.

The results of the research are presented on maps, based on which the spatial regularity of the analyzed phenomenon.

Key words

synthetic indicator, suburbanization, Wrocław

PRAWO

STAWKI OPŁAT ZA USUNIĘCIE DRZEW I KRZEWÓW

29 sierpnia weszło w życie Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie opłat za usunięcie drzew i krzewów z dnia 25 sierpnia 2016r. (Dz.U. z 2016r., poz. 1354). Dotychczasowe przepisy uzależniały wysokość opłat wyłącznie od rodzajów lub gatunków drzew oraz obwodu pnia. Obecnie wprowadzono dodatkowe kryterium „tempa przyrostu pnia na grubość” oraz współczynnik różnicujący stawki w zależności od lokalizacji i tak na przykład dla drzew i krzewów usytuowanych na terenie uzdrowisk lub nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków podstawowa stawka wzrasta o 30%, z kolei w przypadku opłat za usuwanie drzew i krzewów z terenów wiejskich wynosi tylko 40% stawki podstawowej. Szczegółowe dane zawarte zostały w załącznikach do rozporządzenia.

Źródło: Dz.U. z 2016r., poz. 1354.

Opr. W.G.

AKTUALNOŚCI